

Айзък Азимов

Към четвъртото поколение

В десет предиобяд Сам Мартин излезна от таксито, опитвайки се, както винаги, да отвори вратата с една ръка, да удържи куфарчето си с друга и да извади портфейла си с трета. Но тъй като имате само две ръце, разбра, че ще е трудна работа да се справи по този начин. Отново, както обикновено, той си удари коляното във вратата на таксито и макар вече да бе стъпил с единия крак на тротоара, ръцете му все още шареха безнадеждно по джобовете в търсене на портфейла.

Колоната от автомобили по „Медисън авеню“ се точеше сантиметър по сантиметър. Един червен камион по неволя намали още повече ход, но щом светлините на светофара се смениха, потегли рязко със скърцане. Белият надпис на каросерията информираше безразличния свят наоколо, че камионът е собственост на Левкович и синове – продажба на мъжко облекло на едро.

Левкович – мисълта на Мартин изведнъж ни в клин, ни в ръкав се насочи към надписа. Най-накрая откри портфейла си и стиснал куфарчето си под мишница, хвърли поглед на брояча: долар и шейсет и пет. Като сложиш отгоре двайсет цента за бакшиш, пиши ги отишли двете банкноти от по един долар. По-добре да развали петарка.

– Добре, вземи един и осемдесет и пет, братле – подаде той парите.

– Благодаря – отговори таксидижиата механично и върна рестото.

Мартин пхна парите в портфейла си, прибра го, вдигна куфарчето и тръгна срещу човешкия поток на тротоара, за да стигне до стъклената врата на сградата. Левкович – сети се изведнъж и спря рязко.

Един минувач го изгледа през рамо.

– Прощавайте – смотолеви тихо Мартин и се отпрати отново към вратата.

Левкович? Това не бе името, изписано на камиона. То беше Луковиц, Лу-ко-виц. Защо го помисли за Левкович? Въпреки колежанския си немски, който променяше „у“ на „в“, откъде се взе това „ич“?

Левкович? Той рязко се отърси от цялата тази история. Ако й даде възможност, тя ще го преследва като празнична шумотевица.

По-добре да се концентрира върху работата си. Тук е, за да обядва с онзи човек Нейлър, най-вече за да постигне споразумение за един договор и на двайсет и три години да започне своята кариера. Ако бизнесът се развиеше нормално, както го планираше той, след две години ще се ожени за Елизабет и след още десет ще бъде солиден семеен човек с къща в предградията.

Влезе във фоайето с мрачна съдържаност и се запъти към асансьорите. Минавайки покрай указателя, плъзна поглед по белите надписи.

Имаше смешния навик да се опитва да прочете номерата на стаите набързо, без да забавя погледа си, или опазил Бог, да спира. Ако продължава да напредва все така, казваше си той, ще придобие уверен вид, вид на човек, който познава обстановката. А това беше наистина важно, след като работеше с други хора.

Търсеше Кулинетс, думата го изуми. Фирма, специализирана в производството на дребни кухненски приспособления, която се стреми решително да си извоюва име, женствено и съдържано едновременно.

Погледът му проследи имената с буква „М“ и продължи с все същото темпо. Мандел, Луси, Издателство Липерт (разположено на цели два етажа), Лафковиц, Кулин и т.н... Ето го – 1024. Десети етаж. Добре.

Изведнъж се спря страшно изненадан, обърна отново глава към указателя и се втренчи в него, като човек, който пристига от друг град.

Лафковиц?

Що за правопис е това?

Беше съвсем ясно: Хенри Дж. Лафковиц, 701-ва. Написано с „А“. Никак не беше добре. Беше безполезно.

Безполезно ли? Защо безполезно? Той рязко тръсна глава, сякаш за да се отърси от замайването. По дяволите! Какво го интересува него как е написано името? Той се отдръпна ядосан и се забърза към вратата на асансьора, която се затвори под носа му, като го остави да чака объркан.

Вратата на един от другите асансьори се отвори и той бързо се шумгуна вътре. Хвана куфарчето си под мишница и се постара да си придаде вид на енергичен заместник изпълнителен директор в най-добрата си форма. Трябват да направи впечатление на Алекс Нейлър, с когото до сега бе общувал само по телефона. Ако ще се тормози с някакви си Левкович, Лафковиц...

Асансьорът безшумно спря на седмия етаж, за да излезе един младеж по риза. Той държеше табла, на която имаше три чашки с кафе и три сандвича. Когато вратите тръгнаха да се затварят, пред погледа на Мартин се мярна матирана витрина с черен надпис. На нея пишеше: 701 – Хенри Дж. Лефковиц – вносител. Двете крила на асансьора се съединиха и не се видя нищо повече.

Мартин чак се наведе напред от удивление. Нещо го подтикваше да извика: „Върнете ме обратно на седмия етаж“, но в асансьора имаше и други хора. А и в крайна сметка нямаше никаква причина да го прави.

И въпреки това го обзе смътно вълнение. В указателя наистина бе допусната грешка. Не беше „А“, а „Е“. Явно буквите ги е подреждал някакъв неграмотник.

Левковиц. Пак не е както трябва. Асансьорът спря на десетия етаж и Мартин слезе. Алекс Нейлър от Кулинетс се оказа човек на средна възраст с кичур бяла коса, червендалесто лице и широка усмивка. Дланите му бяха сухи и груби, имаше доста здраво ръкостискане, като междувременно потупваше с лявата ръка Мартин по рамото в знак на приятелство.

– Ще дойда след две минути. Какво ще кажете да хапнем тук в сградата? Има отличен ресторант, барманът нрави много добро мартини.

– Чудесно, чудесно! – Мартин се насили да изцеди капка ентузиазъм от пресъхналия кладенец.

Изминаха не две, а по-скоро 10 минути, но Мартин чакаше с обичайното неудобство, което изпитва човек в непознат офис. Той огледа тапицерията на столовете и малкото уютно местенце, където седеше млад и отегчен телефонист. Погледна картините на стената, дори се опита да се съсредоточи в списание за търговия, оставено на масата до него.

Само едно не правеше, не мислеше за Лев.

Той наистина не мислеше за това име.

Ресторантът беше добър или по-точно щеше да е добър, ако Мартин можеше да се отпусне изцяло. За щастие бе освободен от товара да поддържа разговора. Нейлър говореше бързо и шумно. Той разгледа мянютото с опитно око, поръча яйца по бенедиктински и заговори за времето и отвратителните задръствания по улиците.

От време на време Мартин се опитваше да се съвземе, да излезе от състоянието на разсеяност, в което беше изпаднал, но всеки път безпокойството се връщаше. Нещо не беше наред. Името. Сгрешеното име. То му пречеше да се заеме с работата си.

С всички сили се опитваше да се освободи от налудничавата мисъл. Във внезапен словесен изблик Мартин поведе разговор за сливането на двете фирми. Беше безочливо от негова страна. Нямаше никаква основа за такъв разговор, смяната на темата беше прекалено рязка, но обядът беше добър, предстоеше им да хапнат десерт и Нейлър отговори благоприятно. Той призна неудовлетворението си от настоящите договори. Да, той имал предвид фирмата на Мартин и всъщност му се струва, че шансовете са добри. Той мисли, че...

– Как е момчето, Алекс? – един мъж сложи ръка на рамото на

Нейлър.

Нейлър вдигна поглед към него ухилен и извика:

– Хей, Лефк, как върви работата?

– Не мога да се оплача. Ще се видим на... – мъжът отмина бързо.

Мартин не ги слуша внимателно. Понадигна се малко и усети, че коленете му треперят.

– Кой беше този мъж? – попита той веднага. Тонът му прозвуча по-настоятелно, отколкото искаше.

– Кой, Лефк? Джери Лефковиц. Познавате ли го? – Нейлър изглеждаше изненадан.

– Не. Как се пише името му?

– Л-е-ф-к-о-в-и-ц мисля. Защо?

– С „В“ ли?

– С „Ф“. Има също и „В“. – по лицето на Нейлър не остана и следа от доброто настроение.

– В сградата има един Лефкоуиц. – продължи Мартин. – Името му е с „у“. Познавате ли Леф-КОУ-иц? Той е в 701-ва стая. Не е ли същият?

– Джери не работи в тази сграда. Той си има офис от другата страна на улицата. Този другия не го познавам. Това е голяма сграда, да знаете. Не следя всеки един. За какво е всичко това, въпреки?

Мартин разтърси глава и се отпусна на стола. Той самият не знаеше. А дори и да знаеше, то това не беше нещо, което би се осмелил да сподели. Можеше ли да каже: „Днес навсякъде ме преследват разни Левковиц.“

– Та говорехме за обвързване – каза той.

– Да – отговори Нейлър – както вече ви казах, наблюдавам компанията ви. Трябва да обсъдя нещата с момчетата от производствения отдел, разбирате, нали? Ще ви уведомя за резултатите.

– Разбира се – отвърна Мартин, потиснат до краен предел.

Нейлър нямаше да го уведоми. Всичко беше свършило, но дори и сега, въпреки депресията все още усещаше онова безпокойство.

Нейлър да върви по дяволите. Всичко, което Мартин иска, е да зареже това и да се заеме с другото. (С какво да се заеме? Но въпросът беше по-тих от шепот и постепенно избледняваше в съзнанието му...)

Обядът свърши. Срещнаха се като добри приятели, които отдавна не са се виждали, а се разделиха като непознати. На Мартин му олекна.

Пулсът му беше като бесен. Искаше да се махне по-скоро от тая

сграда, населена с духове. Да излезе на улицата, пълна с духове. „Медисън Авеню“ в един и двайсет, в ранния следобед, когато слънцето свети ярко и десетки хиляди мъже и жени щъкат като мравки по булеварда от край до край.

Мартин не можеше да се освободи от натрапчивата мисъл. Пъхна куфарчето си под мишница и отчаяно се запъти на север. Последната частичка здрав разум му напомни, че в три часа има среща на тридесет и шеста улица. Това за него вече нямаше значение. Продължи да върви към центъра на града. В посока север.

При петдесет и четвърта улица той пресече „Медисън“ и се упъти на запад. Внезапно се спря и погледна нагоре. На прозореца на едно магазинче имаше надпис. Виждаше се ясно – А. С. Лефкоуич, дипломиран счетоводител.

Беше с „ф“ и с „оу“, но те за първи път се съчетаваха с окончание „ич“. За първи път. Приближаваше се. Пак се запъти на север, по Пето авеню, бързаше по нереалните улици на нереалния град, преследваше нещо, а тълпите покрай него започнаха да оредяват.

Надпис на прозореца на приземен етаж гласеше М. Р. Лефкоуиц, д-р по медицина.

Малък, златист полукръг от букви на витрината на магазин за сладкиши: Джейкъб Левкоу. („Половин име – помисли Мартин. – Защо този ме занимава с половин име?“)

Сега улиците бяха пусти с изключение на различните варианти на Левкоуиц, Левковиц и Левкоуич, които изплуваха от нищото.

Мартин смътно осъзнаваше, че пред него има парк, потънал в неподвижна зеленина. Тръгна на запад. В ъгълчето на полезрението му се мерна парче вестник: единственото движение в този застинал, мъртъв свят. Отклони се от пътя си и го вдигна без да забавя ход. Беше на иврит, половин откъсната страница.

Не можете да прочете написаното. Не различаваше избледнелите, еврейски букви, а и не и могъл, дори да бяха ясни. Една дума, обаче, се разбираше. Точно по средата на страницата, изписана с черен шрифт, като всички детайли на буквите бяха запазени до най-малката подробност. Мартин знаеше какво гласи думата, „Лефкович“. Повтори си я наум, по постави ударението па втората сричка: Леф-КУ-вич.

Пусна вестника да отлети с вятъра и влезе в опустелия парк.

Дърветата стояха неподвижни, листата им висяха в някакво странно, сънно състояние. Слънчевата светлина бе надвиснала отгоре му като мъртвешко бреме и не топлеше.

Мартин тичаше, но под краката му не излизаше прах и пито едно стръкче трева, върху което стъпваше, не се огъна нито веднъж.

И някъде в далечината видя пейка, на която седеше старец, единственият човек в пустия парк. Тъмна шапка с козирка засенчваше очите му. Изпод краищата ѝ се подаваха кичури побеляла коса. Прошарената брада стигаше до горното копче на грубото яке. Вехтите панталони бяха закърпени, а износените и безформени обувки бяха увити с по едно парче груб плат.

Мартин спря. Нямаше сили да си поеме дъх. Успя все пак да изрече една единствена дума, с която зададе и въпроса си.

– Левкович?

Замръзна на мястото си, старецът се изправи, кафявите му очи се приближаха, втренчени в младия мъж.

– Мартин – въздъхна той – Самуел Мартин. Ти дойде.

Думите звучаха леко непознати, в произношението му се усещаше слабо влияние на чужд език. В думата „Самуел“ се долавяше едва чуто загатване на „Шамуел“. Грубите, съсухрени старчески ръце, набраздени от изпъкнали вени, се протегнаха, но веднага се дръпнаха назад, като че ли се страхуваха от допира.

– Търсих те, но тук, в този полудял град има толкова много хора. Толкова много с имена като Мартин, Мартинес, Мортон, Мертон. Спрях най-накрая, когато намерих зеленина, спрях само за миг, не бих се поддал на този грях – да загубя вяра. И тогава ти дойде.

– Аз съм – каза Мартин и за първи път осъзна кой е всъщност. – А ти си Финеха Левкович. Защо сме тук?

– Аз съм Финеха бен Йехуда, получих името Левкович по нареждане на Този, който дава фамилни имена на всички. Ние сме тук – продължи старият човек кротко, – защото аз се молих. Когато остарях, единствената ми дъщеря Лия, детето на моята старост замина за Америка със съпруга си. Тя замени корените на старото с надеждата на новото. Синовете ми умряха, а Сара, жената на моето сърце, почина много отдавна. Живях сам. Дойде време и аз да умра, но не съм виждал Лия, откакто замина за тази далечна страна, а и вестите идваха много рядко. Душата ми копнееше да види нейните синове, синове от моята кръв; синове, в които душата ми може още да живее, да не умира.

Гласът му бе равен, а едва доловимата сянка на акцента следваше неизменно думите му и отекваше в тях като величествен тътен на дъвен език.

– Молбите ми бяха чути, получих два часа, за да видя първия син от

моя род, отворил очи на нова земя, в ново време. Сине на дъщерята на дъщерята на моята дъщеря, намерих ли те най-сетне сред хаоса на този град?

– Но защо беше това търсене? Защо не ни събраха заедно веднага?

– Защото в надеждата на търсещия има сладост, сине мой – засия старецът. – И радост в намирането. Бяха ми дадени два часа, през които можех да търся; два часа, през които можех да намеря и аз намерих това, за което не бях и мечтал през живота си – старецът галеше с гласа си: – Добре ли си, сине мой?

– Добре съм, татко мой, сега, когато те намерих – каза Мартин и падна на колене: – Дай ми благословията си, татко мой, за да добрувам през целия си живот, за да бъде добре тази, която ще взема за жена, за да добруват и малките, които ще се родят от семето ми.

Той почувства лекия допир на старческата ръка върху главата си и улови едва чутия шепот, който бе единственият звук в целия притихнал град.

Когато се изправи, очите на стареца се вгледаха в неговите и се премрежиха. Може би не виждаха добре?

– Сега отивам в мир при своите деди, сине – промълви старецът и Мартин остана сам в парка.

В този миг светът отново оживя, слънцето засия както преди, вятърът задуха отново и всичко се плъзна назад.

В десет предиобяд Сам Мартин излезе от таксито и безуспешно започна да търси портфейла си. Потокът от коли пълпеше сантиметър по сантиметър.

Един червен камион намали ход и след това продължи по пътя си. На каросерията му имаше бял надпис, който гласеше „Ф. Левкович и синове. Продажба на дрехи на едро.“

Мартин не го видя. Но по някакъв начин знаеше, че всичко с него ще бъде наред. Някак си, както никога досега, той беше сигурен в себе си...

КРАЙ

© 1959 Айзък Азимов

Isaac Asimov
Unto the Fourth Generation, 1959

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1193>]